

Ewa kommer fåglarna in på livet

Signe Hagerman

På Färingsö, tre kilometer söderut längs Eriksbergsvägen från Svanhagen, ligger Viltjouren. Ewa Kierkegaard, som vigt sitt liv åt fåglar och andra djur, har trädgården full av burar och hägn – allt för att kunna rehabilitera dem som råkat illa ut..

Viltjouren har funnits här ute på Ekerö sedan omkring 1995. Ewa sköter verksamheten helt ideellt vid sidan av jobbet som lärare och hennes insats är mycket uppskattad och uppmärksammad. Många privatpersoner engagerar sig för Viltjouren och Ewa fick även ta emot ett stipendium från Stockholms Ornitologiska Förening, StOF, i december 2009. Djurens vänner i Stockholm bidrar också till verksamheten. Bidragen kommer väl till pass, för det är mycket att göra.

När vi frågar om vilka andra viltjourer det finns i Stockholm blir svaret – inga. Ewa nämner dock med värme Djurkliniken Roslagstull, som trots sin inriktning på husdjur även hjälper till med de vilda djur som inte Viltjouren kan ta emot.

När Urpo Könnömäki och jag kommer på besök den här januari söndagen är det dock ganska lugnt ute hos Ewa. En knölsvan, en sångsvan och en fladdermus är de enda djur som hon för tillfället sköter om (förutom sina egna husdjur: kaniner, ankor, gäss, katter och duvor).

Vilka vilda djur som vilar upp sig ute på Viltjouren är ganska säsongsbetonat. Så här på vintern är svanar extra utsatta för kyla och is. När vi satt oss i Ewas kök ringer det i hennes mobil, någon berättar om en svan som sitter fast i isen någonstans söder om Stockholm.

”Ja, de kan ligga flera timmar och sova. De ligger stilla och då tinar det upp lite is omkring dem som sen fryser till igen. Ja, låt den vara, den får kämpa lite”, instruerar Ewa sakkunnigt i telefonen. Hon förklarar att svanar som fryser fast nu när isen redan ligger sitter inte fast i isen utan bara ytligt och de allra flesta tar sig loss själva efter ett tag.

Ewa fortsätter: ”Jag tycker det är viktigt att

Ewa med en kattuggla, en art som ofta behöver vård..

låta naturen sköta sig själv så mycket som möjligt. Jag försöker alltid hjälpa ett skadat djur i närheten av där det hittades om det går. Om Viltjouren ska ta hit ett djur för rehabilitering, då är förutsättningen att man tror det ska kunna bli helt bra igen, utan bestående men.”

Det ringer på nytt. Denna gång är det ett rådjur som hittats med brutet ben ute på Adelsö. Ewa tipsar om en person ute på ön som kan ta hand om till exempel skadade rådjur och lägger sedan på. Så vilka djur tar Ewa hand om och vilka inte? Fåglar, igelkott, ekorre och hare får vi till svar. I annat fall – ring polisen. Det händer att polisen i okunskap hänvisar tillbaka till Ewa, men enligt lag får hon inte ta hand om några andra djur än dem hon räknat upp.

Intresset för djur har Ewa haft ända sedan de riktigt tidiga barndomsåren på Östermalm.

Mellan hemmet och Franska skolan, där hon var elev, låg Humlegården. Närvaron i skolan sjönk i takt med att kunskapen växte om parkens sniglar, fåglar och annat intressant. Till slut stängde skolan av henne. Men vad gjorde väl det – djuren var viktigare än något annat.

Ewa utbildade sig till djurskötare via Svenska Blå Stjärnan, en organisation grundad 1914 som, med första världskriget som orsak, utbildade kvinnor i djurskötsel och djursjukvård. Hon har också gått kurser i riksorganisationen KfV:s regi (Katastrofhjälp Fåglar och Vilt, se faktarutan), som Viltjouren är medlem i.

Vi ska få hälsa på svanarna i uthuset. På vägen ut skymtar vi ett par fåglar som ligger oroväckande stilla i ett par burar på förstukvisten. Den första är en hornuggla från Sollentuna som tyvärr inte gick att rädda. Vi tittar båda nyfiket på hornugglan, lite ovana att komma så nära. Den andra döda fågeln är en duvhök - eller är det en ormråk? Vi konstaterar att det inte är så lätt att artbestämma en död fågel på så nära håll, för oss hade det varit lättare om den flugit förbi över huset. Detta gäller inte för Ewa, sådant har hon aldrig lärt sig. För Ewa är närheten till djuret, till individen, det centrala medan vi fågelskådare ju oftast upplever fåglarna på avstånd, utan att få någon närmare relation till dem. Tänk att man kan uppleva fåglar på så olika sätt.

Ewa går bort till uthuset och kommer ut med en ung sångsvan som spottar och väser i hennes

Foto Signe Hagerman

Ewa med ung sångsvan som fastnat i isen.

famn. Den kan inte flyga nu eftersom man fick dra loss den ur isen och ett par vingpennor gick då förlorade. Viltjouren tar hand om svanen tills isen går upp.

Den tycker inte om att bli buren, och efter att ha poserat för ett par foton får den återse sitt tillfälliga boende i uthuset. Trots den sura minen gissar vi att den har det ganska bra här hos Ewa på Viltjouren.

Fakta om Viltjouren

Föreståndare: Ewa Kierkegaard, Säby Udd, 179 75 Skå, mobil: 0704 18 28 10

Hemsida: www.viltjouren.se – med blogg, bilder, information m.m. E-post: info@viltjouren.se

Vad ska jag göra om jag hittar ett skadat djur?

Om du hittar en skadad fågel eller ett skadat smådjur – lägg den i en låda, kattbur eller liknande. En papperskasse som du stänger igen överst fungerar också bra. Ring sedan Viltjouren, eller polisen om det rör sig om andra djur än de Ewa tar hand om.

OBS! Enligt lag får privatpersoner endast ta hand om vilda djur i högst 48 timmar, och då endast skadade djur, i annat fall räknas det som olaga jakt.

Rehabiliterare i andra delar av landet finns att hitta på Katastrofhjälp Fåglar & Vilt (KfV) hemsida: <http://www.kfv-riks.se>. Det finns ett fåtal rehabiliterare som inte är medlemmar i riksförbundet men som har tillstånd att ta hand om skadade djur. Vänd dig till Naturvårdsverket eller länsstyrelsen för mer information.